

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 498/2024-42

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľov 1/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 2/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených KALLAN Legal s.r.o., Súmračná 25, Bratislava, proti postupu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v konaní sp. zn. 12Tp/18/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu boli 21. októbra 2022 doručené ústavné sťažnosti sťažovateľov vo veci namietaného porušenia práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 charty a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru a podľa čl. 48 ods. 2 charty a práva na oboznámenie sa s povahou a dôvodom obvinenia podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru [sťažovatelia uvádzajú čl. 6 ods. 1 písm. a) dohovoru, ale je zrejmé, že ide len o chybu v písaní a namietajú ustanovenie čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru, pozn.] postupom sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „ŠTS“) v konaní sp. zn. 12Tp/18/2022.

2. Sťažovatelia namietajú, že sudca pre prípravné konanie nekonal o opravnom prostriedku sťažovateľov podanom podľa čl. 47 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (ďalej len „smernica“) pre porušenie čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 2 smernice a podané opravné prostriedky 24. augusta 2022 predložil na vybavenie prokurátorovi Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“). Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd zrušil tieto rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie a požadujú, aby mu bolo prikázané,

aby o opravných prostriedkoch sťažovateľov sám konal a rozhodol. Obaja sťažovatelia požadujú priznanie náhrady nemajetkovej ujmy každý vo výške 5 000 eur a v prípade neuhradenia primeraného zadost'učinenia v lehote stanovenej ústavným súdom požadujú zvýšenie finančného zadost'učinenia o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do zaplatenia. Napokon požadujú priznanie náhrady trov právneho zastúpenia.

3. Vec sťažovateľa 2 bola pôvodne vedená na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 2407/2022. Uznesením č. k. PLs. ÚS 52/2022-5 z 26. októbra 2022 ústavný súd konania o sťažnostiach oboch sťažovateľov spojil na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2406/2022.

4. Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Východ z 19. apríla 2022 v spojení s opravným uznesením z 20. apríla 2022 (pisárska chyba v dátume vydania uznesenia, pozn.) (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) bolo začaté trestné stíhanie a:

- sťažovateľovi 1 vznesené obvinenie v bode 1 pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a v bode 2 a 3 pre zločin ohrozenia bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona.
- sťažovateľovi 2 vznesené obvinenie v bode 1 pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a v bode 2 a 3 pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona.

5. Uznesením prokurátora z 3. augusta 2022 boli sťažnosti oboch sťažovateľov proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietnuté, pretože neboli dôvodné.

6. Sťažovatelia tvrdia, že v priebehu celého prípravného konania poukazovali na potrebu sprístupnenia všetkých relevantných informácií o trestných činoch, ktoré sú im kladené za vinu z dôvodu pochybností o podstate ich obvinení, a to v zmysle čl. 6 ods. 1 smernice, podľa ktorej členské štáty zabezpečia, aby podozrivým alebo obvineným osobám boli poskytnuté informácie o trestnom čine, zo spáchania ktorého sú podozrivé alebo obvinené, a to bezodkladne v takom rozsahu, aký je potrebný na zaručenie spravodlivého konania a účinné uplatnenie práva na obhajobu. Rovnako požadovali zabezpečenie relevantných dôkazov do vyšetrovacieho spisu v súlade s čl. 7 ods. 2 smernice, podľa ktorého členské štáty zabezpečia, aby bol podozrivým alebo obvineným osobám alebo ich advokátom zabezpečený prístup aspoň ku všetkým dôkazom, ktoré majú v držbe príslušné orgány, svedčiacim v prospech či neprospech týchto osôb, aby sa zaručilo spravodlivé súdne konanie a príprava obhajoby. Poukazujú na výsluchy, podané sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ako aj na záverečné preštudovanie vyšetrovacieho spisu, kedy mali požadovať zabezpečenie relevantných dôkazov do vyšetrovacieho spisu. Tvrdia, že na tieto žiadosti vyšetrovateľ do dňa podania sťažnosti nijakým spôsobom nereagoval, a tak neposkytol sťažovateľom vysvetlenie o predmete obvinenia (o trestnom čine a jeho právnom posúdení) ani im neposkytol prístup k vyžiadaným dôkazom.

7. Pretože im nebolo poskytnuté požadované vysvetlenie, požiadali o preskúmanie postupu podľa § 210 Trestného poriadku prokurátora, ktorý v liste z 28. apríla 2022 poukázal na formálne náležitosti uznesenia o vznesení obvinenia ako záruku náležitého vysvetlenia podstaty obvinenia. Sťažovatelia sa preto obrátili na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) so žiadosťou o preskúmanie postupu prokurátora, pričom toto podanie bolo odstúpené prokuratúre.

8. Sťažovatelia následne 18. augusta 2022 (každý samostatne, pozn.) podali sudcovi pre prípravné konanie ŠTS opravný prostriedok podľa čl. 8 ods. 2 smernice proti postupu orgánov činných v trestnom konaní, ktoré im neposkytli informácie o trestnom čine a ani prístup k dôkazom nevyhnutným k efektívnemu výkonu práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 2 smernice.

9. Sudca pre prípravné konanie 24. augusta 2022 postúpil podania sťažovateľov prokurátorovi a poukázal na to, že žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku je z pohľadu čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 8 dohovoru účinným prostriedkom nápravy (III. ÚS 456/2021). Podľa sudcu pre prípravné konanie podania sťažovateľov v tomto štádiu konania nie je oprávnený vybaviť súd, ale prokurátor (ako *dominus litis* prípravného konania), a to postupom podľa § 210 Trestného poriadku alebo postupom podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.

10. Písomné oznámenie sudcu pre prípravné konanie o postúpení podania sťažovateľa 1 bolo doručené jeho obhajobe 13. septembra 2022.

11. Sťažovateľ 2 písomným podaním z 19. septembra 2022 požiadal sudcu pre prípravné konanie o podanie stanoviska k dôvodom ním zvoleného postupu aplikovaného vo veci sťažovateľa 1, ktorý mal byť o spôsobe vybavenia upovedomený písomnosťou z 13. septembra 2022. Na túto žiadosť odpovedal sudca pre prípravné konanie listom z 29. septembra 2022, v ktorom bolo sťažovateľovi 1 oznámené, že o jeho opravnom prostriedku nerozhodol, ale ho predložil na vybavenie prokuratúre. Následne bol 3. októbra 2022 sťažovateľ 2 vyrozumený o postúpení opravného prostriedku prokurátorovi.

12. Uznesením z 28. novembra 2022 (ďalej aj „uznesenie o zrušení obvinenia“) generálny prokurátor rozhodol, že právoplatným uznesením prokurátora z 3. augusta 2022 (ktorým boli zamietnuté sťažnosti (aj) sťažovateľov proti uzneseniu o vznesení obvinenia):

- bol porušený zákon v § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a v konaní, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, v § 2 ods. 1, 10 a 12, § 199 ods. 3, § 206 ods. 1 a 3 Trestného poriadku a v § 296, § 264 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona v neprospech sťažovateľa 1,
- bol porušený zákon v § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a v konaní, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, v § 2 ods. 1, 10 a 12, § 199 ods. 3, § 206 ods. 1 a 3 Trestného poriadku a v § 296, § 326 ods. 1 písm. b), § 264 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona v neprospech sťažovateľa 2.

13. Generálny prokurátor zrušil uznesenie prokurátora, ktorým prokurátor zamietol sťažnosti sťažovateľov proti uzneseniu o vznesení obvinenia a zrušil aj predchádzajúce konanie vrátane právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia (ktoré bolo zároveň uznesením o začatí trestného stíhania, pozn.). Vyšetrovateľovi zároveň prikázal, aby o veci znovu konal a rozhodol.

14. Uznesením z 2. januára 2024 bolo vo veci začaté trestné stíhanie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona.

II.

15. Podľa sťažovateľov právny poriadok Slovenskej republiky nezaviedol osobitné opravné prostriedky podľa čl. 8 ods. 2 smernice, ktoré by zodpovedali požiadavkám podľa čl. 47 charty a ktorými by obvinený mohol napadnúť porušenie povinností podľa čl. 6 alebo čl. 7 smernice zo strany príslušných orgánov činných v trestnom konaní. Sporným podľa nich zostáva (i) povinnosť súdu (teda nie prokurátora) zaoberať sa a rozhodnúť o uplatnenom opravnom prostriedku, eventuálne (ii) následok nemožnosti súdu v žiadnom prípade (ani analogickým uplatnením existujúcich procesných ustanovení teda § 185 a nasl. Trestného poriadku) konať a rozhodnúť o uplatnenom opravnom prostriedku priznanom právom Európskej únie. Nemožno podľa nich súhlasiť s názorom sudcu pre prípravné konanie, že v prípade sťažovateľov sa nevykonáva právo Európskej únie a neuplatňujú sa ustanovenia charty. Žiadosť podľa § 210 Trestného poriadku (pokiaľ by o nej nerozhodoval dozorový prokurátor) síce môže zodpovedať požiadavkám čl. 13 dohovoru, ale určite nespĺňa nároky práva Európskej únie (konkrétne čl. 47 charty) na súdnu ochranu.

16. Sťažovatelia ďalej odkazujú na uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 425/21, podľa ktorého je priamy účinok smernice výnimkou, ktorá sa uplatní vtedy, ak si štát nesplnil svoju povinnosť implementovať príslušnú smernicu do vnútroštátneho právneho poriadku, čo podľa jeho názoru je aj posudzovaný prípad z dôvodu nezavedenia opravných prostriedkov podľa čl. 8 ods. 2 smernice. V tejto súvislosti zároveň poukazujú na to, že v zmysle rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) Staatsanwaltschaft Offenburg zo 14. mája 2020 vo veci C-615/18 je čl. 6 smernice ustanovením s priamym účinkom.

17. Ďalej sťažovatelia poukazujú na závery ústavného súdu uvedené v náleze sp. zn. III. ÚS 456/2021, podľa ktorých sťažnosť, resp. žiadosť podľa § 210 Trestného poriadku nezodpovedá požiadavkám čl. 47 charty, ktorý vyžaduje účinný prostriedok nápravy pred súdom. Podľa sťažovateľov čl. 13 dohovoru síce výslovne nevyžaduje, aby o opravnom prostriedku rozhodoval súdny orgán, avšak jednoznačne vyžaduje, aby rozhodoval orgán, ktorého právomoc a príslušnosť na konanie je v súlade s vnútroštátnym právom. Keďže čl. 47 ods. 1 charty predstavuje súčasť vnútroštátneho práva, v prípade rozhodovania iným orgánom dochádza aj k porušeniu čl. 13 dohovoru.

18. Sťažovatelia ďalej poukazujú na nesprávne právne závery sudcu pre prípravné konanie, a to v prvom rade pokiaľ ide o jeho konštatovanie, že charta sa v posudzovanom prípade neaplikuje a nie je možná ani priama aplikácia čl. 8 ods. 2 smernice. Samotné trestné stíhanie sťažovateľov pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona predstavuje vykonanie čl. 2 rámcového rozhodnutia Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu, a teda uplatnenie práva Európskej únie v zmysle čl. 51 ods. 1 charty. Osobitne poukazujú na skutočnosť, že Slovenská republika smernicu bez výhrad prevzala, a preto v danej veci vnútroštátna právna úprava patrí do pôsobnosti práva Európskej únie – je vykonávané právo Európskej únie.

III.

19. Vzhľadom na to, že argumentácia oboch sťažovateľov obsiahnutá v podaných sťažnostiach je prakticky obsahovo totožná, ústavný súd sa k jednotlivým argumentom vyjadruje spoločne. V prípade, ak sa argumentácia líši, bude na to ďalej osobitne poukázané.

20. Zásadnou otázkou, na ktorú by mal ústavný súd v tomto rozhodnutí dať sťažovateľom odpoveď, je to, či mal sudca pre prípravné konanie preskúmať podania sťažovateľov, ktorými požadovali súdny prieskum ich námietky nedostatočného poskytnutia informácií o obvinení a nesprístupnenia spisového materiálu a či mal (resp. mohol) vo veci zabezpečiť nápravu v zmysle čl. 8 ods. 2 smernice.

III.1. K namietanému porušeniu práva sťažovateľov na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru:

21. V prvom rade je teda potrebné konštatovať, že v prípade sťažovateľov nedošlo k tomu, že by sa ich podaním nikto nezaoberal. Ich podanie bolo predmetom prieskumu, avšak nie zo strany sudcu pre prípravné konanie, ale prokuratúry (čo sťažovatelia ani nerozporujú).

22. Ústavný súd už opakovane konštatoval [aj s ohľadom na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“)], že žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku je z pohľadu čl. 13 dohovoru účinným prostriedkom nápravy (I. ÚS 309/09, I. ÚS 569/2020 a III. ÚS 456/2021). Postupom sudcu pre prípravné konanie ŠTS, ktorý postúpil podanie sťažovateľov prokuratúre na vybavenie v zmysle § 210 Trestného poriadku, preto nebolo porušené právo sťažovateľov na účinný prostriedok nápravy v zmysle čl. 13 dohovoru.

23. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v tejto časti ústavné sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnené podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práva sťažovateľov na spravodlivý súdny proces a na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 47 charty:

24. Posudzované ústavné sťažnosti sa týkajú práva na poskytnutie informácií o obvinení podľa čl. 6 ods. 1 smernice a práva na prístup k spisovému materiálu podľa čl. 7 ods. 2 smernice. Podľa čl. 2 ods. 1 smernice sa smernica vzťahuje na akékoľvek osoby od chvíle, keď sa od príslušných orgánov členského štátu dozvedia, že sú podozrivé alebo obvinené zo spáchania trestného činu, až do ukončenia konania, čo znamená právoplatné rozhodnutie o otázke, či podozrivá alebo obvinená osoba spáchala trestný čin vrátane prípadného vynesenia rozsudku a rozhodnutia o opravnom prostriedku. Podľa bodu 16 odôvodnenia smernice by sa smernica mala uplatňovať na podozrivé a obvinené osoby bez ohľadu na ich právne postavenie, občianstvo alebo štátnu príslušnosť.

25. Smernica bola transponovaná aj do slovenského právneho poriadku, a to konkrétne zákonom č. 174/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 174/2015 Z. z.“). Na sťažovateľov sa teda napokon aplikovala síce vnútroštátna právna úprava, avšak išlo o takú vnútroštátnu úpravu, ktorá predstavovala transpozíciu smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky.

26. Pokiaľ sa sťažovatelia odvolávajú na porušenie čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 2 a čl. 8 ods. 2 smernice, ktorá sa vzťahuje na akékoľvek trestné stíhanie (t. j. o akomkoľvek trestnom čine), a to od momentu, keď sa dotknutá osoba dozvedela o tom, že je z určitého trestného činu podozrivá alebo obvinená, je potrebné konštatovať, že podmienka vykonávania práva Európskej únie je v tomto prípade splnená, a chartu preto je potrebné aplikovať.

27. V čl. 47 charty je upravené právo na účinný prostriedok nápravy, ktoré zodpovedá právu na účinný opravný prostriedok upravenému v čl. 13 dohovoru. Podľa čl. 52 ods. 3 charty platí, že v prípade, ak charta obsahuje práva zodpovedajúce právam zaručeným dohovorem, zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v dohovore, pričom právo Európskej únie môže priznávať širší rozsah ochrany týchto práv. Práve vzťah charty a čl. 13 dohovoru je príkladom takej situácie, pretože čl. 47 charty požaduje účinný prostriedok nápravy pred súdom. Z konštatovania, že v okolnostiach posudzovanej veci nedošlo k porušeniu čl. 13 dohovoru, nemožno teda vyvodiť záver, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 47 charty (pozri viac III. ÚS 456/2021).

28. Článok 8 smernice upravuje opravné prostriedky. Podľa odseku 2 tohto článku majú členské štáty zabezpečiť, aby podozrivé alebo obvinené osoby, alebo ich advokáti mali právo namietať v súlade s postupmi ustanovenými vo vnútroštátnom práve voči neposkytnutiu informácií alebo voči odmietnutiu poskytnúť tieto informácie príslušnými orgánmi v súlade s touto smernicou.

29. Smernica teda ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť rešpektovanie práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu, ktoré sú zakotvené v čl. 47 a čl. 48 ods. 2 charty, a to tým, že stanoví účinný opravný prostriedok, ktorý umožní každej podozrivej alebo obvinenej osobe obrátiť sa na súd poverený preskúmaním toho, či práva, ktoré jej vyplývajú z týchto smerníc, neboli porušené (AB, rozsudok zo 7. 9. 2023, C-209/22, bod 51). Stanovuje pritom, že právo dovolávať sa konštatovania prípadných porušení týchto práv je priznané v súlade „s postupmi ustanovenými vo vnútroštátnom práve“. Tieto ustanovenia teda neurčujú ani spôsob, akým má byť možné namietať porušenia uvedených práv, ani okamih v priebehu trestného konania, kedy je možné tak urobiť, ponechávajúc tým členským štátom určitú mieru voľnej úvahy na stanovenie osobitných postupov, ktoré sa uplatnia v tejto súvislosti (bod 52).

30. Zámer normotvorcu Európskej únie priznať takúto mieru voľnej úvahy potvrdzuje odôvodnenie smernice. V súvislosti s opravnými prostriedkami totiž bod 36 preambuly smernice uvádza, že sa od členských štátov nevyžaduje zaviesť osobitné konanie o opravnom prostriedku, samostatný mechanizmus alebo postup na podávanie sťažností, v rámci ktorého možno namietať voči takémuto neposkytnutiu informácií alebo odmietnutiu poskytnutia informácií.

31. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora zároveň platí, že právo Európskej únie vrátane ustanovení charty neukladá členským štátom povinnosť zaviesť iné právne prostriedky, než sú tie, ktoré stanovuje vnútroštátne právo, ibaže by zo štruktúry dotknutého vnútroštátneho právneho poriadku vyplývalo, že neexistuje nijaký súdny prostriedok nápravy umožňujúci, hoci len incidenčne, zabezpečiť dodržiavanie práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Európskej únie (Randstad Italia, rozsudok z 21. 12. 2021, C-497/20, bod 62).

32. Ústavný súd už v obdobnej veci konštatoval, že Trestný poriadok garantuje obvinenému toto právo tak, ako to predpokladá smernica. Právo obvineného namietat' neposkytnutie informácií a dôkazov je v Trestnom poriadku premietnuté v práve namietat' tieto skutočnosti pri jednotlivých úkonoch, výsluchu, nazeraní do spisu a koniec koncov v rámci obhajoby počas celého trestného konania (pozri III. ÚS 68/2023). Účelom smernice je poskytnúť obvineným osobám všetky informácie o obvinení potrebné na prípravu obhajoby a na zaručenie spravodlivého súdneho konania, sledujúc tak posilnenie práva na obhajobu. Preto treba právo na informácie a dôkazy chápať ako súčasť práva na obhajobu. Porušenie práva na obhajobu možno nesporne v konaní pred súdom namietat' či už v rámci preskúmania obžaloby a následne v odvolacom, ako aj dovolacom konaní (tamtiež).

33. S ohľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že namietaný postup a rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie, ktorým postúpil podania sťažovateľov dozorovému prokurátorovi na vybavenie, je súladný s účelom smernice a obsahom práva podľa čl. 47 charty, čo vylučuje porušenie práva sťažovateľov na spravodlivý proces a na účinný opravný prostriedok pred súdom. Preto je potrebné ústavné sťažnosti v týchto častiach odmietnuť ako zjavne neopodstatnené podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

34. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľov nálezom sp. zn. III. ÚS 456/2021 ústavný súd uvádza, že právne závery vyjadrené v uvedenom skoršom náleze v aktuálnom prípade aplikovať nemožno. V konaní sp. zn. III. ÚS 456/2021 totiž základom pre vyslovenie porušenia práv sťažovateľa bolo konštatovanie ústavného súdu, že slovenský právny poriadok v žiadnom štádiu trestného konania obvinenému neumožňuje súdny prieskum namietaných podmienok výkonu väzby. Taký záver však nemožno urobiť vo vzťahu k sťažovateľmi namietanému porušeniu práva na obhajobu z dôvodu neposkytnutia informácií a dôkazov, ktoré možno namietat' v priebehu celého trestného konania, predovšetkým však v konaní pred súdom. Najplastickejším prejavom podstatného rozdielu oboch porovnávaných prípadov je skutočnosť, že v konaní sp. zn. III. ÚS 456/2021 bolo sporným zásahom rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré z hľadiska dopadu na zasiahnuté základné právo sťažovateľa už nebolo preskúmateľné v systéme všeobecného súdnictva. V prípade sťažovateľov je ako zásah do ich práv označený postup sudcu pre prípravné konanie, ktorého súdnej preskúmateľnosti z hľadiska zásahu do obhajobných práv sťažovateľov v prípadnom ďalšom priebehu trestného konania nič nebránilo.

III.3. K namietanému porušeniu práv sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) a c) dohovoru a podľa čl. 48 ods. 2 charty:

35. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, podľa ktorého predstavuje konanie o ústavnej sťažnosti subsidiárny

procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a nemôže preto nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Nevyhnutnou podmienkou konania o ústavnej sťažnosti je podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje (III. ÚS 623/2021).

36. Právo na informácie a prístup k spisovému materiálu podľa čl. 6 ods. 1 a 4 a čl. 7 ods. 2 smernice je súčasťou základného práva na obhajobu. Porušenie tohto práva môže obvinený namietat počas celého trestného konania, kde je právomoc rozhodovať o tom, či bolo rešpektované, zverená do rúk orgánov činných v trestnom konaní a súdom. Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť namietaného postupu vyšetrovateľa spočívajúceho v neposkytnutí informácií a dôkazov garantuje Trestný poriadok v rámci dozoru prokurátora, preskúmania a predbežného pojednania obžaloby, odvolania a dovolania (pozri už spomínané rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 68/2023).

37. Námietky obvineného vo vzťahu k nedostatku informácií o obvinení sú preskúmané súdom po podaní obžaloby, keď samosudca/predseda senátu obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu [pozri § 241 ods. 1 písm. f) a § 243 ods. 2 Trestného poriadku]. Súdny rozhodujúce po prípadnom podaní obžaloby sú oprávnené aj povinné v rámci posúdenia zákonnosti konania predchádzajúceho podaniu obžaloby z hľadiska vylúčenia závažných procesných pochybení (konania a rozhodovania vylúčeného orgánu alebo podstatného porušenia práv obhajoby) poskytnúť ochranu základným právam obvineným zaručeným ústavou, kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou a v prípade práv zaručených právom Európskej únie aj chartou (m. m. IV. ÚS 147/2023).

38. Vzhľadom na štádium trestného konania, v ktorom sťažovatelia podali ústavnú sťažnosť, ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia nevyčerпали právne prostriedky priznané zákonom na ochranu ich základných práv. Preto ústavný súd podané ústavné sťažnosti v časti namietaného porušenia práva sťažovateľov na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) a c) dohovoru a čl. 48 ods. 2 charty odmietol ako neprípustné podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

39. Konanie sudcu pre prípravné konanie, ktorý nerozhodol o opravnom prostriedku podľa čl. 47 charty proti postupu vyšetrovateľa, nie je konaním o trestnom obvinení samotnom, resp. konaním vo veci samej týkajúcim sa viny sťažovateľa a ani konaním o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. Úloha sudcu pre prípravné konanie spočívala vo vyhodnotení splnenia podmienok na konanie o opravnom prostriedku podľa čl. 47 charty proti postupu vyšetrovateľa, a to v štádiu prípravného konania.

40. Namietaným postupom sudcu pre prípravné konanie nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie, keďže toto právo je výsledkovým právom, pri ktorom sa posudzuje spravodlivosť konania ako celku. Preto bola ústavná sťažnosť v tejto časti odmietnutá ako zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

41. Vzhľadom na nevyhovenie ústavným sťažnostiam ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov.

42. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde k tomuto rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Peter Straka, a to čo sa týka výroku aj odôvodnenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu